

روایت اول از
دقت‌رچه
آلبالویی

محمود رنجبر

عضویت علمی دانشگاه گیلان

www.ketab.ir

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)

دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری / استانی گیلان

روایت اول از دفترچه آلبالویی

نویسنده: محمود رنجبر

طراح جلد: مهدی شاهوردی

چاپ و صحافی: لیتوگرافی: واژه برداز اندیشه

تاب اول: ۱۳۹۸

شمه گان: ۱۲۵۰ نسخه

ایده: ۵-۶۸۲-۳-۶۰۰۰-۹۷۸

یک دور: ۲۸۸۳-۳-۶۰۰۰-۹۷۸

بر حاشیه: حیرت، مهر، وود، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدار: روایت اول از دفترچه آلبالویی / خاطرات محمود رنجبر: [دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری مراکز استانی استان گیلان]

مشخصات نشر: تهران - سرو - انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۳۲۲ - مصور.

ISBN: 978-600-03-2 92-5

شابک دوره: ۲-۲۸۸۳-۳-۶۰۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: رنجبر، محمود، ۱۳۴۸ --- خاطرات

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷. - خاطرات

موضوع: 1980 - 1988 Iran - Iraq war, 1980 - 1988 Iran - Iraq war, 1980 - 1988 Iran - Iraq war

شناسه افزودن: سازمان تبلیغات اسلامی. حوزه هنری - استان گیلان (

دفتر فرهنگ و مطالعات پایداری

شناسه افزودن: شرکت انتشارات سوره مهر

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷/۱۴۷۱۳/۱۶۲۹ DSR

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲

شماره کتاب شناسی ملی: ۵۵۳۰۲۱۱

نشانی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، پلاک ۲۳

صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۱۴۴

تلفن: ۶۱۹۴۲ سامانه پیامک: ۳۰۰۵۳۱۹

تلفن مرکز پخش (بج خط) ۶۶۴۶۰۹۹۳ فکس: ۶۶۴۶۹۹۵۱

www.sooremehr.ir

نقل و چاپ نوشته ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

فهرست

۹	داشت حوزه هنری
۱۳	انتخاب شدیم؟
۲۶	شب اول نیکو کیک زده
۳۳	صادر بشید
۳۷	دیدار
۳۹	رفتن
۴۴	کوماسی
۵۱	کجا هستیم
۵۶	پایگاه ما
۶۹	صبور باشم!
۶۲	می توانم باشم
۶۴	شب سخت
۷۲	پیرزن
۷۵	روزهای خدا
۸۰	فاصله
۸۳	تکلیف من

۸۵	همه چیز آشکار است!
۸۷	همه ما همه هستیم!
۹۱	دیدار تازه
۹۵	مجرم
۹۷	بشارت
۹۸	کوچ
۱۰۰	ماندن
۱۰۳	سد راه
۱۱۰	زندگی خوب
۱۱۵	نظاره کوچک
۱۱۸	عن و بی (۱)
۱۲۱	عن و بی (۲)
۱۲۶	منصور
۱۳۲	نماز شب
۱۳۴	چراغ های روشن
۱۳۹	ریا
۱۴۴	فرمانده
۱۵۱	امیری
۱۵۴	رضا مستجابی
۱۵۸	هدایای مردمی
۱۶۷	نعمتی
۱۶۹	درس
۱۷۵	کمین

۱۸۱	خانواده شش نفره
۱۸۵	قربان
۱۸۹	جشن پتو
۱۹۲	دشمن
۲۰۰	آماده باش
۲۰۱	چه کسی راست می گوید؟
۲۱۰	نظافت
۲۱۳	کاء د
۲۱۷	ماموستا
۲۱۹	پیکر
۲۲۱	گان
۲۲۶	دختر مخرج
۲۳۴	آقای دکتر
۲۳۷	هژاو
۲۴۱	احسان تودر
۲۴۵	کاعبود و منصور
۲۴۲	رحمان
۲۴۷	آمدن
۲۵۸	شهرداری
۲۶۰	سربازگیری
۲۶۴	برگه رمز
۲۷۱	صبح آن روز
۲۷۵	نمرود رود لعنت

۲۸۱	محمد جمیل
۲۸۳	پاداش
۲۸۷	اسکندر
۲۹۰	درویش
۲۹۳	عروسک
۲۹۹	غذا
۳۰۳	حسن اکبری
۳۰۶	آقای دبیر
۳۱۲	عروسی
۳۱۵	عروسک‌ها
۳۱۹	وستانه
۳۲۱	عمره طی طالبی
۳۲۴	بازگشت

یادداشت حوزه هنری

گاهی از گذشته‌ها فاصله می‌گیریم و دورادور برایش دستی تکان می‌دهیم، مثل بسیاری از اتفاقات زندگی که تصویری از آن در ذهن ما باقی مانده است؛ همین خاطره‌های دور - گذشته از شخصی بودن - گاهی سائق به یک ملت است؛ هویت تاریخی و آینده تمام‌نمای زندگی که چراغ راه فرد است.

تاریخ شفاهی تنها حرکات تلخ و شیرین و شرح شادی و غم نیست، نقبی است به جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، بوم‌شناسی، اقتصاد، سیاست، مذهب و... آنچه در تاریخ شفاهی اهمیت دارد، جزئی‌نگری و دنبال کردن گام به گام رخدادها و شناخت هرچه بیشتر پدیده‌هاست که می‌تواند کمکی برای تحلیل درست تاریخ قلمداد شود، اما نوشتن از دفاع مقدس، پوشش ارزش‌ها و حماسه‌هاست؛ یادآوری جان‌فشانی‌های روزگار، چنان دوری که جوان‌ترها - که امروزه از پتانسیل بالقوه آن‌ها غافلیم - همه چیز را رقم می‌زدند.

تاریخ شفاهی از چندی پیش در کشور ما مورد توجه واقع شده است. وقتی این خاطره‌ها سینه به سینه و چهره به چهره نقل می‌شوند، فرهنگ و تاریخ زنده و پویایی را شکل می‌دهند که

می‌تواند منبعی مستند باشد برای کسانی که می‌خواهند دربارهٔ تاریخ پدران خود به کاوش و پژوهش بپردازند.

ضرورت جمع‌آوری و تدوین این خاطره‌ها بیشتر از آن جهت است که در خطر فراموشی و دور شدن از شکل اولیه و اصیل خود قرار دارند؛ بنابراین تلاش پژوهندگان باید در راستای حفظ و ضبط این آثار به همان صورت اصیل و اولیه باشد تا تصویر درستی از فضای جامعه ترسیم شود.

از آنجا که ما کمتر شاهد تولید آثاری حرفه‌ای و درخور برای نشان دادن نقش مؤثر رزمندگان شمال کشور در پیشبرد انقلاب و دفاع مقدس بوده‌ایم، برای آشنایی بیشتر نسل جوان با تاریخ معاصر، حوزه هنری گردآوری این خاطره‌ها را یکی از اولویت‌های کاری خود قرار داد است.

***

محمود رنجبر از پدس اهل رشت و مادری اهل رامسر به دنیا آمد و تا پایان دوران دبیرستان در رامسر تحصیل کرد، سپس برای ادامه تحصیل به رشت آمد و ساکن این دیار شد. او نوجوانی‌اش را با جبهه گره زد، دست تقدیر او را در مقابل رویدادهایی سخت تکان‌دهنده قرار داد که بخشی از آن را در همان دورهٔ جنگ، در دفترچه‌ای آلبالویی به نگارش درآورد و پس از گذر سال‌ها با بازنویسی، دو دفتر از این رویدادها، آن را برای انتشار به حوزه هنری گیلان سپرد. از آنجا که رزمندگان گیلان و مازندران در سال‌های آغازین جنگ به صورت مشترک در لشکر ۲۵ تربلا حضور داشتند و نویسندۀ این کتاب نیز اصالتی گیلانی-مازندرانی دارد، تصمیم بر آن شد تا روایت اول از دفترچهٔ آلبالویی - که جلد

دوم آن پیشتر به چاپ رسیده بود- از سوی حوزه هنری گیلان و مازندران به صورت مشترک به دوستان فرهنگ و ادبیات دفاع مقدس تقدیم شود.

امید است این کتاب و کتاب‌های در دست انتشار گوشه‌هایی از رخداد‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مردم این سرزمین را پیش روی جوانان امروز و فردا قرار دهد.

واحد فرهنگ و مطالعات پایداری

گیلان و مازندران